

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ VI
Γ' ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
Θέμα: Εικαστικές - Αισθητικές παρεμβάσεις

3^ο τμήμα
Υπ.Καθηγητής
Τάκης Κοζόκος – γλύπτης

Το NEO blog του μαθήματος υπάρχει στην διεύθυνση:

<http://www.blogeikastika.gr>

email takiskozokos@gmail.com
web www.takiskozokos.gr

Εργασίες

Πληρ. www.blogeikastika.gr
(Μαθήματα – Εικαστικά VI – Ασκήσεις.)

Όλες οι εργασίες παραδίδονται σε ψηφιακή μορφή.
Περισσότερες πληροφορίες για το μάθημα υπάρχουν
στο blog του μαθήματος : www.blogeikastika.gr

Το μάθημα είναι κατά βάση εργαστηριακό.
Οι σημειώσεις δίνονται για την ενθάρρυνση σας για περισσότερη έρευνα.

2^η Σημειώσεις Μαθήματος 2019-20

Ο αστικός χώρος αποτελεί το πλαίσιο εντός του οποίου ενδιαφέρει ο σύγχρονος άνθρωπος, διαμένει, συγκροτεί και εκθέτει την καθημερινή του παιδεία. Εδώ διασταυρώνεται η “αισθητική” με την “καλαισθησία” και οι συνέπειες αυτής της συνάντησης καταγράφονται στην κοινωνική συνείδηση.

Στέγη Τεχνών του Συλλόγου Εικαστικών Καλλιτεχνών Βορείου Ελλάδος — Θεσσαλονίκη 2016

ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ Η ΤΕΧΝΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΩΡΟ

https://www.youtube.com/watch?v=fzblmah_WeE

Το πρόσφατο σουρεαλιστικό περιστατικό με την πρόταση ανταλλαγής του Δρομέα του Κώστα Βαρώτσου με κάποιον Μέγα Αλέξανδρο των Σκοπίων, ίσως να ξαναθύμισε στην κοινή γνώμη την αξία της δημόσιας τέχνης, της γλυπτικής, της αρχιτεκτονικής, των αξιόλογων γκράφιτι της street art σε σχέση και με την ευρύτερη ποιότητα του δημόσιου χώρου των ελληνικών πόλεων.

«2016. Άγνωστοι βανδάλισαν το φεγγαράκι της παραλίας.»

<https://logopoli.com/2016/02/24/%CF%84%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%BF-%CF%87%CF%8E%CF%81%CE%BF-%CE%AD%CF%81%CF%87%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%BF-%CF%84%CE%AD%CE%BB%CE%BF/>

Η ρυμούλκηση του φεγγαριού από τον βυθό του Θερμαϊκού.

Δύτες της Ελληνικής Ομάδας Διάσωσης βούτηξαν στα νερά, εντόπισαν το βυθισμένο φεγγάρι και με τη βοήθεια ιμάντων και γερανού **ανέσπυραν το «φεγγαράκι στην ακτή»** – όπως είναι και ο τίτλος του γλυπτού. Το Φεγγάρι αποκόπηκε απ' τη βάση του και βυθίστηκε στο νερό καθώς για κάποιους παρέπεμπε σε μουσουλμανικό έμβλημα...

Έχουμε όλο και λιγότερα δείγματα δημόσιας τέχνης στην πόλη μας και παράλληλα αυτά τα λίγα που έχουμε γίνονται έρμαιο της εκάστοτε διάθεσης των εκάστοτε επιτηδίων.

Κώστας Βαρώτσος "Η ζωή είναι αλλού"

<https://www.youtube.com/watch?v=59ZTw3Bvdug&t=112s>

*Γιώργος Τζιρτζιλάκης: Υπάρχει σοβαρό έλλειμμα διαλόγου
και μηδενική επεξεργασμένη αντίληψη
για το τι είναι και τι συνιστά
ο δημόσιος χώρος*

<https://www.monopoli.gr/2019/12/11/istories/epikaira/360317/ta-fota-allaksan-to-elleimma-koultouras-sto-dimosio-xoro-paramenei/>

«Tilted Arc» του Richard Serra (1971)

Η ιστορία πίσω από τα δημόσια γλυπτά που δίχασαν την Αθήνα
της Χάρις Κανελλοπούλου - Ιστορικός τέχνης, επιμελήτρια εκθέσεων και συγγραφέας.

https://www.huffingtonpost.gr/entry/i-glyptiki-sti-dimosia-zoi_gr_5a570cdbe4b03bc4d03e158e

Στη δημόσια τέχνη, η καλλιτεχνική έκφραση εμφανίζεται σε έναν χώρο που δεν είναι πρώτιστα δημιουργημένος για την έκθεση τέχνης, αλλά καλύπτει άλλες, πρωτεύουσες ανάγκες των χρηστών του, και διαμορφώνεται από τις πρακτικές τους. Με τις εικαστικές παρεμβάσεις στο δημόσιο χώρο, η τέχνη εισέρχεται στην καθημερινή ζωή, διεκδικεί ένα κομμάτι από έναν κοινό χώρο για όλους και χρόνο από τους βεβιασμένους ρυθμούς της καθημερινότητας της πόλης.

Δανείζομαι τα λόγια του μεγάλου αρχαιολόγου Μανώλη Ανδρόνικου, αναφερόμενος στο σάλο που χε ξεσπάσει το 1966, με αφορμή το γλυπτό Cor – Ten του Ζογγολόπουλου, ο οποίος μεταξύ άλλων πρόσθετε – υποστηρίζοντας τη μόνιμη παραμονή του στη βόρεια πύλη της ΔΕΘ – :

«Το πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο τόπος σήμερα δεν είναι το οικονομικό. Δεν είναι ούτε το πρόβλημα της εθνικής άμυνας. Είναι αυτό της παιδείας, από το οποίο εξαρτώνται όλα τα υπόλοιπα... Οι στόχοι μιας αληθινής παιδείας είναι κάτι βαθύτερο και ουσιαστικότερο από την εξασφάλιση βιοτικής ευημερίας, δηλαδή απλώς του ζην.

»Η παιδεία πρέπει να αποβλέπει στο ευ ζην (...). Έχουμε την υποχρέωση εμείς οι Έλληνες να θεωρήσουμε τη μελέτη του κλασικού κόσμου πρωταρχικό στόχο μας και να κατευθύνουμε προς αυτόν ένα σημαντικό μέρος του δυναμικού μας. Πρέπει κάποτε να γίνει συνείδηση πως οι λαοί δεν μπορούν να επιβιώσουν μονάχα με τη βιομηχανική ανάπτυξη και πως το κατά κεφαλήν εισόδημα δεν αποτελεί τον κυριότερο δείκτη της σημασίας ενός έθνους...».

Χρ. Μποκόρος: Η δημιουργία ως αίτημα αθανασίας

https://www.youtube.com/watch?time_continue=178&v=nROoLGIRk9M&feature=emb_logo

Από τον καιρό που πρωτοβρέθηκα σπουδαστής στην Ανώτατη Σχολή των Καλών Τεχνών, όντας αμήτορας στην παραδεδομένη καλλιτεχνική παιδεία, αναγκάστηκα να αναζητήσω μόνος και εξ αρχής τα στοιχειώδη νοήματα. Αισθανόμουν ναυαγός σε ένα πέλαγος αποριών σχετικών με την αξία των έργων. Το τι και το γιατί της Τέχνης.

Ομιλία στην ΑΣΚΤ τον Οκτώβριο του 2017

Links

Πολυμορφία: Η τέχνη στο "Δημόσιο" Χώρο

M U L T I
F O R M
I T Y
ART IN
"PUBLIC" SPACE

https://www.youtube.com/watch?v=YMj_CFFacJO

Η ημερίδα Πολυμορφία: Η τέχνη στο "Δημόσιο" Χώρο πραγματοποιήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 2014 στο Μουσείο Μπενάκη και ήταν η πρώτη σε σειρά δράση του Φεστιβάλ Δημόσιας Τέχνης: Πολυμορφία. Φιλοδοξεί να θέσει, αλλά και να απαντήσει πολλαπλά ερωτήματα που μεταξύ άλλων, αφορούν τον ορισμό και τον προσδιορισμό του χώρου, καθώς και το τι αντιλαμβανόμαστε ως τέχνη.

Την ημερίδα συντόνισε η Γιούλη Ράπτη, Επίκουρη Καθηγήτρια Αισθητικής Φιλοσοφίας, ΕΜΠ. Συμμετείχαν οι: Ανδρέας Φακής - Studio 4, Ιωάννης Βικέλας - Αρχιτέκτονας, Κωνσταντίνα Δρακοπούλου-Ιστορικός Τέχνης, κ.α.

Welcome to Public Sculpture & Art

<http://publicsculptureandart.com.au/>

Bodossaki Lectures on Demand

Ελεύθερη πρόσβαση στη γνώση

<https://www.blod.gr/>

Yorkshire Sculpture Park

<https://yvsp.org.uk/>

Explore **city art** Sydney

<https://www.cityartsydney.com.au/artwork/>

Video επιλογές

Ταινίες.

Ντοκιμαντέρ:

Προτάσεις για videos σχετικά με το θέμα.

2004 Sculpture Symposium Dionisos Athenes Greece

<https://vimeo.com/13779996>

Βιβλιογραφία.

Προτάσεις για βιβλία σχετικά με το θέμα.

- Sennett, Richard, Η τυραννία της οικειότητας, Αθήνα: Νεφέλη, 1999
- Bachelard Gaston, Η ποιητική του χώρου, Εκδόσεις Χατζηνικολή, 1982
- Σταυρακάκης Γ., Κ. Σταφυλάκης (επ.). *Το πολιτικό στη σύγχρονη τέχνη*. Εκκρεμές: Αθήνα, 2008.
- Giorgio Agamben, Βεβηλώσεις, εκδ. Άγρα (2006)
- Michel Foucault [1967], Ετεροτοπίες και άλλα κείμενα, Πλεθρον, Αθήνα, 1994
- Σταύρος Σταυρίδης, Μνήμη και εμπειρία του χώρου, εκδ. Αλεξάνδρεια, 2006,
- Guy Debord, Η Κοινωνία του Θεάματος, εκδ. Ελεύθερος Τύπος, 1986,
- Internationale Situationniste, Το αισθητικό και το πολιτικό. Ανθολογία κειμένων από την Cobra στην Καταστασιακή Διεθνή, Αθήνα: Ελεύθερος Τύπος, 1996
- Foucault, M. (1987, 19691). Η αρχαιολογία της γνώσης (Μτφ. Κωστής Παπαγιώργης). Αθήνα: Έξαντας
- Κούρος, Π. (2007). Κατασκευάζοντας τη δημόσια σφαίρα: τοπικές εργασίες 2002-7. Αθήνα: Futura.
- Αδαμοπούλου Αρετή, Ελληνική Μεταπολεμική Τέχνη-Εικαστικές Παρεμβάσεις στο Χώρο, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2000
- Δασκαλοθανάσης Νίκος, καλλιτέχνης ως ιστορικό υποκείμενο από τον 19° στον 21° αιώνα, Άγρα, Αθήνα 2004.
- Σφαέλλος Χ. Α., Αρχιτεκτονική-Η μορφή της σκέψης στο φυσικό χώρο, Γνώση, Αθήνα 1991.
- Στεφάνου Ιουλία, Στεφάνου Ιωσήφ, Περιγραφή της εικόνας της πόλης-τα περιγράμματα: Βασικά στοιχεία προσδιορισμού της φυσιογνωμίας των τόπων, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Ε. Μ. Π., Αθήνα 1999.

<https://sculpturebythesea.com/>

Έτοιμη η νέα πλατεία Ομονοίας

έως 1937

1960-1988

1988 – 1993

2004-2019

https://www.youtube.com/watch?v=ojd1_ot9m4o

Από τα ξημερώματα της εθνικής εορτής της 25ης Μαρτίου, το νέο σιντριβάνι στην Πλατεία Ομόνοιας φωτίστηκε στα χρώματα της γαλανόλευκης σημαίας, στέλνοντας μήνυμα ενότητας και αισιοδοξίας απέναντι στην πρόκληση του κοροναϊού.

... αλλά μπορούμε να κάνουμε
πολλά, ακόμα και έτσι.

μα πάντα ενδιαφέρουσα επίσκεψη στο ...

<http://www.ted.com/topics/architecture>

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του διδάσκοντα.- email:
takisozokos@gmail.com